

POSTANOWIENIE

Dnia 26 kwietnia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Irena Gromska-Szuster

w sprawie z powództwa "T." Spółki Akcyjnej w E.

przeciwko A. M.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 26 kwietnia 2017 r.,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanej

od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 18 listopada 2015 r., sygn. akt I ACa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 18 listopada 2015 r. Sąd Apelacyjny w (...) oddalił apelację pozwanej od wyroku Sądu pierwszej instancji zasądzającego od niej na rzecz strony powodowej kwotę 298 189,43 zł z ustawowymi odsetkami.

Sąd drugiej instancji nie podzielił wprawdzie stanowiska Sądu Okręgowego, że zawarta przez strony ugoda dotycząca istniejącego zadłużenia pozwanej stanowiła nowację w rozumieniu art. 506 § 1 k.c., jednakże mimo to uznał, iż zaskarżony wyrok odpowiada prawu, bowiem strony zawarły ugodę w rozumieniu art. 917 k.c. określającą w sposób jednoznaczny obowiązek pozwanej oraz skutki w postaci natychmiastowej wymagalności świadczenia w razie niewywiązania się przez nią z obowiązku spłaty którejkolwiek raty. Pozwana nie wykazała, że działała pod wpływem błędu podpisując tę ugodę, która regulowała zasady spłaty przez nią

kwoty 298 189,43 zł stanowiącej jej zadłużenie wobec strony powodowej, co wyraźnie wynikało z wymienionych w ugodzie faktur stanowiących podstawę objętej ugodą kwoty. W tym stanie rzeczy, skoro pozwana nie kwestionowała podnoszonej już w pozwie okoliczności niespłacenia dalszych rat, poza ratą należną za kwiecień 2013 r., to zgodnie z § 3 ust. 1 ugody, cała należność stawała się natychmiast wymagalna.

W skardze kasacyjnej pozwana jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania wskazała przesłanki przedsądu przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1, 2 i 4 k.p.c.

Stwierdziła, że w sprawie występują istotne zagadnienie prawne, które sformułowała jako pytania: "czy można uznać, za wykonaną (wykonywaną) ugodę, której zawarcie kwestionuje dłużnik, a wierzytelności w niej ujęte są w całości spłacone na co pozwany w niniejszej sprawie złożył stosowne dokumenty (dowody w aktach sprawy) w przypadku gdy osoba trzecia dokonując spłaty części zobowiązania bez uzgodnienia z dłużnikiem; czy można uznać, że umowa może spełniać jednocześnie przesłanki zarówno instytucji odnowienia (art. 506 k.c.) jak i ugody (art. 917 k.c.) w tym także zmiany warunków dotychczasowych zobowiązań już w całości spłaconych oraz czy dokonane dowolne zaliczanie przez wierzyciela dokonywanych wpłat zobowiązanego wyraźnie odmiennie zadekretowanych przez wpłacającego może uzasadniać przerwanie biegu przedawnienia dla spornych roszczeń a w konsekwencji uzasadniać ewentualną ugodę/nowację".

Pozwana wskazała, że "tym samym zaistniała - doniosła dla praktyki gospodarczej - potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości i wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, a skarga kasacyjna jest zatem oczywiście uzasadniona".

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego każda z przesłanek przedsądu przewidzianych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. ma charakter autonomiczny, co dotyczy także przesłanek przewidzianych w pkt 1 i 2 k.p.c. Jeżeli skarżący powołał się na przesłankę przewidzianą w pkt 1 powinien wykazać

w wyodrębnionym, pogłębionym wywodzie prawnym, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne. Wymaga to przedstawienia zagadnienia przez odpowiednie sformułowanie jako abstrakcyjnego pytania prawnego powstałego na gruncie ustalonego w sprawie stanu faktycznego, wskazania przepisu prawa, na tle którego powstało oraz przedstawienia kontrowersji i rozbieżnych ocen prawnych jakie wywołuje, a także wykazania, że mają one poważny charakter, a mimo to nie zostały jeszcze rozstrzygnięte przez Sąd Najwyższy, choć jest to konieczne zarówno do prawidłowego rozstrzygnięcia sprawy jak i przydatne dla rozwoju judykatury (porównaj między innymi postanowienia z 10 maja 2001 r. II CZ 35/01, OSNC 2002/1/11, z 7 czerwca 2005 r. V CSK 3/05 i z 13 lipca 2007 r. III CSK 180/07, nie publ.).

Natomiast powołanie się na przesłankę przedsądu przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wskazania przepisu prawa, którego wykładnia budzi wątpliwości, określenia zakresu koniecznej wykładni, wykazania, że wątpliwości interpretacyjne mają poważny charakter i wymagają zajęcia stanowiska przez Sąd Najwyższy, a jeżeli podstawą wniosku w tym zakresie jest twierdzenie o występujących w orzecznictwie sądowym rozbieżnościach wynikających z dokonywania przez sądy różnej wykładni przepisu, konieczne jest wskazanie rozbieżnych orzeczeń, dokonanie ich analizy i wykazanie, że rozbieżność wynika z różnej wykładni przepisu (porównaj między innymi postanowienia z 15 października 2002 r. II CZ 102/02, z 28 marca 2007 r. II CSK 84/07, z 11 stycznia 2008 r. I UK 283/07 i z 8 lipca 2008 r. I CSK 111/08, nie publ.).

Analiza uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania prowadzi do oceny, że skarżąca nie wykazała powyższych okoliczności.

Przede wszystkim potraktowała zamiennie obie powołane przesłanki przedsądu, do czego nie ma podstaw szczególnie w sytuacji, gdy istnienie przesłanki przewidzianej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. zostało uzasadnione rozbieżnościami w orzecznictwie, także Sądu Najwyższego. Skoro bowiem na tle wykładni przepisu powstały rozbieżności w orzecznictwie Sądu Najwyższego, to znaczy, że zajął on już stanowisko w tej kwestii i to nie jeden raz. Nie można zatem budować w oparciu o te same wątpliwości istotnego zagadnienia prawnego,

które charakteryzuje się tym, że jest nowe, jeszcze nie rozstrzygnięte przez Sąd Najwyższy. Dodatkowo należy podkreślić, że jeżeli w sprawie rzeczywiście występuje istotne zagadnienie prawne, od którego rozstrzygnięcia zależy wydanie prawidłowego orzeczenia co do istoty sprawy, to z natury rzeczy ewentualny błąd orzecznicy popełniony przez sąd drugiej instancji nie może mieć charakteru oczywistego i podstawowego, w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., a zatem nie może stanowić uzasadnienia tej przesłanki przedsądu.

Skarżąca nie wykazała, że w sprawie występują istotne zagadnienia prawne. Nie sformułowała ich jako abstrakcyjnych pytań prawnych, lecz w istocie jako pytania o trafność stanowiska Sądu drugiej instancji zajętego w sprawie. Nie wykazała również, że wyjaśnienie wskazanych przez nią kwestii jest konieczne do prawidłowego rozstrzygnięcia sprawy.

Skarżąca nie przedstawiła także pogłębionego wywodu prawnego wskazującego na poważne kontrowersje i rozbieżne oceny prawne ani istotne, niewyjaśnione wątpliwości interpretacyjne. Nie wyjaśniła, na czym, jej zdaniem, wątpliwości te polegają i jakie znaczenie dla rozstrzygnięcia rozpoznawanej sprawy mogłoby mieć ewentualne zajęcie stanowiska przez Sąd Najwyższy w powyższej kwestii.

Skarżąca nie wykazała też, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., a więc, że w sprawie doszło do kwalifikowanego: oczywistego naruszenia prawa, widocznego od razu, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby głębszej analizy oraz że w wyniku takiego naruszenia prawa zapadło w drugiej instancji orzeczenie oczywiście wadliwe. Nie przedstawiła bowiem w istocie żadnego uzasadnienia tej przesłanki przedsądu, poza twierdzeniem, że wobec istnienia wskazanych zagadnień prawnych oraz potrzeby wykładni przepisów, skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, co niewątpliwie nie jest wystarczające (porównaj między innymi postanowienia Sądu Najwyższego z 8 marca 2002 r. I PKN 34/01, OSNP 2004/6/100, z 10 stycznia 2003 r. V CZ 187/02, OSNC 2004/3/49 i z 11 stycznia 2008 r. I UK 285/07).

Należy także podkreślić, że poprzestanie na uzasadnieniu podstaw kasacyjnych jest niewystarczające, bo chociaż uzasadnienie przesłanek przedsądu i uzasadnienie podstaw kasacyjnych może być podobne, to Sąd Najwyższy bada je na różnych etapach postępowania kasacyjnego (postanowienie Sądu Najwyższego z 9 marca 2012 r., I UK 388/11, nie publ.). Spełnienie wymagania z art. 398⁴ § 2 k.p.c. powinno zatem przybrać formę wyodrębnionego wyводу prawnego, w którym skarżący wskaże, jakie okoliczności pozwalają na uwzględnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Tych merytorycznych wymagań wniosek pozwanej nie spełnia.

Biorąc wszystko to pod uwagę Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie znajdując też okoliczności, które w ramach przedsądu obowiązany jest brać pod uwagę z urzędu.